

عنوان مقاله:

مطالعه تطبیقی عنصر ایوان در دو اقلیم سرد و کوهستانی (تبریز) و گرم و خشک (کاشان)

محل انتشار:

کنفرانس ملی معماری، عمران، شهرسازی و افق های هنر اسلامی در بیانیه گام دوم انقلاب (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسندگان:

سارا آزادی سرور - دانشجوی دکتری گروه معماری، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران.

منوچهر فروتن - استاد گروه معماری، واحد همدان، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان، ایران.

خلاصه مقاله:

ایوان تنها یک اندام کالبدی نبوده است و در پشت زمینه ی آن اصولی مانند جنبه های زیبایی شناسانه، اقلیمی، عملکردی و... نیز جریان دارد. ایوان، فضای ارتباطی، انتقالی با ترکیبی متمایز در بنا به شمار میرود؛ درعینحال، فضای مستقلی با عملکرد خاص را در جلوی ساختمان به نمایش میگذارد. این دوگانگی، موجودیت ایوان را شکل می دهد. شکل و عملکرد ایوان در بناهای متفاوت، متغیر است. اقلیم را میتوان یکی از عوامل موثر در نحوه شکل گیری ایوان ها در مناطق مختلف دانست. علیرغم موارد تشابه بسیار در نقش ایوان، بر حسب موقعیت و عملکرد بنا در مناطق و اقلیم مختلف، تفاوت های ظریفی در استفاده از ایوان دیده میشود. یکی از تکنیک های برجسته معماری ایران به شمار میرود که در طول تکامل معماری همواره نقش مهمی را در کالبد بناهای ایران بر عهده داشته است و جزء لاینفک معماری آن محسوب میگردد. پژوهش حاضر از نوع توصیفی - تحلیلی است که بر مبنای یافته های حاصل از شناخت، برداشت، تهیه نقشه و در نهایت تحلیل به ویژگی های ریخت شناسی و تحولات ایوان ها در دواقلیم سردکوهستانی و گرم و خشک (تبریز-کاشان) می پردازد. هدف از این پژوهش تحلیل کالبدی ایوان چند نمونه از خانه های سنتی تبریز و کاشان است. در ادامه پژوهش به بررسی تطبیقی ایوان خانه ها خواهیم پرداخت. در این مرحله ایوان تک تک خانه ها (تبریز-کاشان) مورد بررسی و تجزیه و تحلیل ساختاری - در دوره زمانی اوایل قاجار تا پهلوی اول- قرار خواهند گرفت. این امر نشانگر تحولات و دگرگونی های فضای ایوان در طول این دوره بوده است. در این پژوهش ۳ خانه در تبریز: (خانه امیرنظام، خانه مشروطه، خانه گنجه ای زاده، خانه اردوبادی)، ۳ خانه در کاشان (خانه شریفی ها، بنی کاظم، باکوچی) انتخاب شدند. این خانه ها (ایوان خانه ها) به گونه ای انتخاب شده اند که از دوره های زمانی متفاوت باشند و مقیاس و گونه های آنها متفاوت باشد تا نتیجه حاصله قابلیت تعمیم بیشتری داشته باشد. به لحاظ مقیاس و وسعت، خانه ها در سه مقیاس؛ بزرگ در تبریز (مشروطه)؛ و در کاشان (بنی کاظم)، خانه های متوسط در تبریز (گنجه ای زاده) و در کاشان (شریفی ها)؛ و خانه های کوچک در تبریز (خانه اردوبادی) و در کاشان (بکوچی) انتخاب شده اند. به لحاظ گونه شناختی ایوان خانه ها هم از گونه های مختلفی هستند: برونگرا (خانه اردوبادی) درونگرا (خانه مشروطه). در نتیجه این بررسی، سیر تحول و تغییر شکل فضای ایوان و نحوه سازماندهی آن در طول زمان به دست آمد.

کلمات کلیدی:

ایوان، اقلیم سرد و کوهستانی، اقلیم گرم و خشک، ایوان درخانه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1252075>

